

Abstract. In the article was substantiated that one of the priority directions of Ukraine's exports development is crop production. The volume, dynamics of crop production export of Ukraine and its importance for the Ukrainian economy were analyzed in the article. The commodity and geographical structure of exports of plant products were studied, changes in the structure of exports were assessed, the main components of exports and major partner countries were identified, attention was focused on the opening of new niches. The relevance and necessity of forecasting the export of crop production to determine the prospects for its development as a significant source of income from foreign trade were substantiated.

Key words. Export, crop production, dynamics, commodity and geographical structure, foreign trade.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Інститут податкових реформ. URL: <http://ngoipr.org.ua/blog/eksport-silskogospodarskoyi-produktsiyi/>
3. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/control/uk/index>
4. Агравері – аграрне інформаційне агентство. URL: <http://agravery.com/uk/posts/show/castka-produkcii-goslinnictva-u-strukturi-eksportu-ukraini-stanovit-50>
5. Шамилева Л. Л., Дейна А. Ю. Методические рекомендации для выполнения лабораторных работ по дисциплине «Статистическое моделирование и прогнозирование». Винница: ДонНУ им. Васыля Стуса, 2017. 104 с.
6. Міністерство аграрної політики та продовольства України. URL: <http://minagro.gov.ua/>
7. Сидорова А. В., Кіосак Я. В. Міжнародна статистика: Підручник. Донецьк: Каштан, 2013. 384 с.
8. Антикризова стратегія розвитку України: соціально-економічні, фінансові та глобальні виклики: монографія. Під заг. ред. А.В. Сидорової. Вінниця: ДонНУ, 2016. 328 с.

УДК 311

СУЧАСНЕ БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩЕ УКРАЇНИ

В. П. Головащенко, А. В. Сидорова

Анотація. Статтю присвячено аналізу бізнес-середовища в Україні, яке є передумовою використання потенціалу бізнесу, підвищення ефективності і стабільності економіки. Проаналізовано вплив бізнес-середовища на динаміку кількості суб'єктів господарювання в Україні та здійснено оцінку перспектив зростання їх кількості. Автори у статті акцентують увагу на тому, що саме сформоване бізнес-середовище визначає рівень підприємницької активності.

Ключові слова: «бізнес-середовище», рейтинг «Doing Business-2018», суб'єкти господарської діяльності.

Постановка проблеми. Гармонійний розвиток держави потребує одночасного задоволення матеріальних і духовних проблем населення, що згідно закону зростання потреб постійно видозмінюються. Крім того, для сталого розвитку країни потрібно забезпечити високоефективне використання наявних ресурсів, збереження, відтворення і охорону навколишнього середовища. Усе це неможливо реалізувати без відповідних фінансових можливостей. Саме тому одним із найважливіших завдань, що стоять перед державою, є розбудова конкурентоспроможної економіки. Передумовою підвищення ефективності і стабільності економіки, використання позитивного потенціалу бізнесу є створення сприятливого бізнес-середовища.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні та практичні аспекти бізнес-середовища було досліджено у працях багатьох науковців, а саме: Бодров В. Г., Буряк Г. С.; Страшний С.; Мельник М. І.; Швець Г. О.; Скриньковський Р. М.; та інші.

Мета статті – визначити сутнісні характеристики бізнес-середовища та дослідити його вплив на динаміку кількості суб'єктів господарювання в Україні, здійснити прогнозування кількості суб'єктів господарювання в Україні.

Виклад основного матеріалу. В економічній літературі бізнес-середовище представляється як складна, багатовимірна, багатофункціональна система. Під бізнес-

середовищем прийнято розуміти сукупність усіх зовнішніх та внутрішніх факторів діяльності підприємства, які в значній мірі впливають на його функціонування.

Серед таких основних факторів виокремлюють споживачів продукції, постачальників, конкурентів, державне регулювання, а також соціальні, політичні, технологічні, правові та екологічні умови [1, с. 26].

За визначенням Світового банку, бізнес-середовище складається з набору інституціональних, нормативно-правових та регуляторних умов, за яких працює бізнес [2, с. 62].

Для бізнес-середовища характерними є наступні його особливості:

– бізнес-середовище є частиною суспільного середовища та в ідеалі слугує підвищенню національного багатства і добробуту;

– функцією якості бізнес-середовища є ефективність економічних процесів у країні;

– бізнес-середовище має властивості територіальної цілісності;

– бізнес-середовище формується факторами (правового, політичного, соціального, економічного характеру), сукупність яких створює умови для функціонування бізнесу економічних суб'єктів конкретного суспільства, здійснення ділових відносини та функцій [3, с. 435].

Традиційно економіка України вважається несприятливою для ведення бізнесу, зокрема малого та середнього. Однак, в останні роки ситуація дещо покращилась. Так згідно рейтингу легкості ведення бізнесу «Doing Business-2018», складеного експертами Світового банку і Міжнародної фінансової корпорації (IFC), Україна піднялася на чотири позиції порівняно з минулорічним рейтингом та посіла 76 місце серед 190 країн.

Аналітики Світового Банку відзначають, що поліпшення результату вдалося досягти за рахунок зменшення ставки єдиного соціального внеску, спрощення отримання дозволів на будівництво та поліпшення захисту прав інвесторів.

На рис. 1 представлено позиції України за основними пунктами рейтингу «Doing Business-2018» [5], з котрого видно, що проблемними питаннями для українського бізнесу є відновлення платоспроможності суб'єктів господарювання (149 позиція), підключення до електромереж (128 позиція), а позитивними пунктами є легка реєстрація бізнесу (52 позиція), отримання дозволів на будівництво (35 позиція) та кредитування (29 позиція).

Рис. 1. Позиції України за основними пунктами рейтингу «Doing Business-2018».

Зміна бізнес-середовища відбивається у динаміці кількості суб'єктів господарювання. Так, в Україні, згідно з даними Державної служби статистики, у 2016 р. загальна кількість суб'єктів господарювання складала 1865,5 тис., що на 5,5 % менше відповідного показника 2015 року (рис. 2).

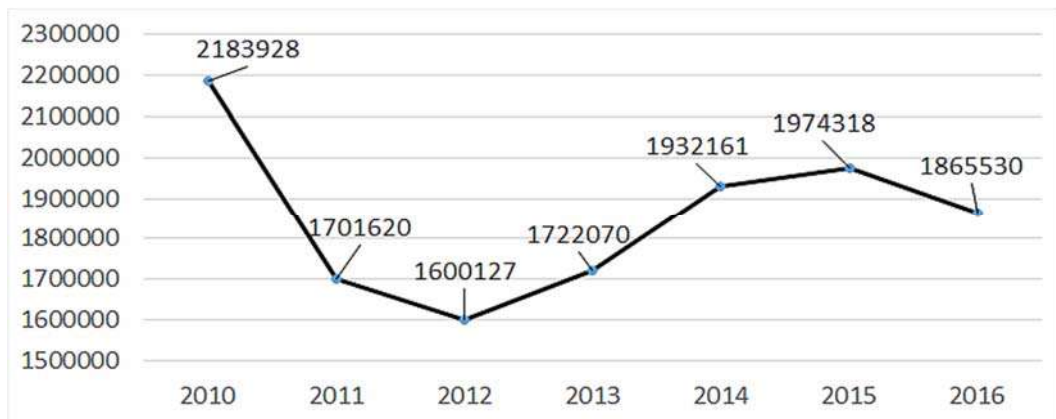

Рис. 2. Динаміка кількості суб'єктів господарювання в Україні за 2010-2016 рр.

Побудовано за даними Державної служби статистики України [5].

Наведені дані свідчать, що за період 2010–2012 рр. кількість СПД значно зменшилась (на 26,7 %). Дану негативну тенденцію можна пояснити тим, що станом на 01 січня 2011 р. припадає введення в дію нового Податкового кодексу, який був стартом нової податкової реформи. Це призвело до масового закриття СПД.

Зважаючи на те, що в останні роки кількість суб'єктів господарювання повільно зростала, тобто ситуація покращилася, це дозволяє припустити, що зростання їх кількості свідчить про поліпшення умов ведення бізнесу. Тому було поставлено завдання оцінити перспективи зростання їх кількості. Було апробовано трендові та авторегресійні моделі. Найбільш адекватною визначена модель Бокса-Дженкінса, на основі якої нами виконано прогнозування кількості СПД. Модель обрано за сукупністю критеріїв: найменша помилка апроксимації (3,8%) та найбільше значення коефіцієнта детермінації (0,73), найбільше значення критерію Фішера. Результати прогнозування представлено у табл. 1 та на рис. 3.

Таблиця 1 – Результати прогнозування кількості СПД в Україні

Роки	Прогнозні значення кількості СПД, одиниць	Нижня межа довірчого інтервалу	Верхня межа довірчого інтервалу
2017	1875779	1724113	2027446
2018	1985038	1833370	2136706
2019	2073559	1921890	2225227

Рис. 3. Динаміка й прогноз кількості СПД в Україні

Результати прогнозування підтверджують, що в 2016–2019 рр. очікується збільшення кількості СПД, що буде сприяти покращенню бізнес-середовища та позитивно вплине на рейтинг України щодо легкості ведення бізнесу «Doing Business» й на інвестиційну привабливість країни.

Висновки. Таким чином, бізнес-середовище виступає, по-перше, індикатором розвитку економіки країни, по-друге, позитивним чи негативним чинником функціонування підприємства. Сучасне бізнес-середовище в Україні знаходиться на етапі поступового покращення, але гальмується низкою причин. Серед основних причин спаду підприємницької активності можна вирізнити загострення військового конфлікту, несприятливу макроекономічну ситуацію, нестабільне законодавство. Тому, подальші дослідження будуть присвячені напрямкам покращення бізнес-середовища України.

Анотація. Стаття посвячена вопросам бизнес-среды в Украине, которая является предпосылкой использования потенциала бизнеса, повышение эффективности и стабильности экономики. Проанализировано влияние бизнес-среды на динамику количества субъектов хозяйствования в Украине и осуществлена оценка перспектив роста их количества. Авторы в статье акцентируют внимание на том, что именно сформированная бизнес-среда определяет уровень предпринимательской активности.

Ключевые слова: «бизнес-среда», рейтинг «Doing Business-2018», субъекты хозяйственной деятельности.

Abstract. The article is devoted to issues of the business environment in Ukraine, which is a prerequisite for using business potential, improving the economy's efficiency and stability. The impact of the «business environment» on the dynamics of the number of business entities in Ukraine was analyzed and estimated their number increase prospects. The authors focus on the fact that the prevailing business environment determines the level of entrepreneurial activity.

Key words: «business environment», rating «Doing Business-2018», subjects of economic activity.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Буряк Г. Інститути розвитку відносин власності у класифікації бізнес-середовища. *Актуальні проблеми між-народних відносин*. 2012. Випуск 105. Ч. II. С. 26–28.
2. Страшний С. Бізнес-середовище як об'єкт державного регулювання. *Актуальні проблеми державного управління*. 2010. Вип. 2. С. 61–64. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdyo_2010_2_20.
3. Мельник М. І. Теоретико-методологічні підходи дослідження бізнес-середовища. *Соціально-економічні дослідження в перехідний період*. Структурна трансформація територіальних суспільних систем. Зб. наук. пр. Вип. 5 (67) / Редкол.: відп. ред. д.е.н., проф. Є. І. Бойко. Львів: НАН України. Ін-т регіональних досліджень, 2007. С. 423–436.
4. Швець Г. О. Сучасне бізнес-середовище малого та середнього підприємництва в Україні. *Вісник Приазовського державного технічного університету*. Серія : Економічні науки : зб. наукових праць / ДВНЗ «ПДТУ». Маріуполь, 2017. Вип. 34. С. 31–39.
5. Сайт проекту «Ведення бізнесу» URL: <http://russian.doingbusiness.org/>.
6. Сайт Державної служби статистики України. URL: <http://ukrstat.gov.ua/>.

УДК 338:796

АСПЕКТИ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ФУТБОЛЬНИХ ТОП КЛУБІВ ЄВРОПИ

С. А. Гончарук, М. В. Латишев

Анотація. У представленій статті аналізується фінансова діяльність європейських футбольних топ клубів, значення менеджменту та маркетингу в формуванні операційного доходу та вартості бренду в загальному значенні. Визначена залежність фінансових показників перших п'ятнадцяти футбольних клубів рейтингу UEFA по закінченню сезону 2016-2017 років. Специфіка досліджуваної теми передбачає застосування порівняльного методу, який дає можливість виявити вигравні сторони маркетингової діяльності футбольних клубів та проявів політики спортивного менеджменту, комерційної діяльності. Використана математична методика визначення коефіцієнтів кореляції та нормування до одиниці.

Ключові слова: футбольний клуб, операційний дохід, економіка спорту, маркетинг, менеджмент.

Сучасний спорт – це складний, багатогранний і захоплюючий феномен, в нього залучені багато учасників і організацій – спортсмени, тренери, підприємці, журналісти,